

Mandarijneend

Frank Majoor, Sovon Vogelonderzoek Nederland

De mandarijneend (*Aix galericulata*) is een echte bosvogel en broedt in boomholten. Hij komt oorspronkelijk alleen voor in ZO-Rusland, China en Japan. Vanwege zijn mooie uiterlijk wordt deze soort al eeuwen lang gehouden in waterwildcollecties. Ontsnapte vogels vestigden zich als "vrije" broedvogels als eerste in Engeland (eind 18de eeuw) en vervolgens ook in Nederland (eind 20ste eeuw). In zijn oorspronkelijke broedgebied is deze soort sterk achteruit gegaan en circa 30% van de wereldpopulatie leeft nu in Engeland, Schotland en Nederland.

Ringonderzoek

In 1997 ben ik gestart met ringonderzoek aan deze soort in de omgeving van Arnhem. In eerste instantie zijn ze alleen geringd met een metalen ring van Vogeltrekstation Arnhem. Maar vanaf december 2010 worden ook kleurringen gebruikt. De gebruikte kleurringen zijn geel met zwarte inscriptie bestaande uit twee letters (van beneden naar boven te lezen).

Het studiegebied beslaat Arnhem, Velp, Rozendaal, Warnsborn, Wolfheze en Oosterbeek. Stef Waasdorp heeft in de periode 1999 t/m 2005 de mandarijneenden intensief geteld en afgelezen. In het studiegebied zijn in deze periode maximaal zo'n 100 exemplaren geteld. In de loop der jaren is een groot deel van deze populatie geringd. De vogels worden gelokt door het voeren van brood. Daarbij worden de ringen afgelezen met de telescoop.

Groep 4 Villapark, Velp december 2010 (Foto: Roy Verhoef)

Geringde mandarijneenden, Velp 2010 (Foto: Roy Verhoef)

Het aantal mandarijneenden lijkt in de loop der jaren wat af te nemen. De reden is nog niet bekend, wel weten we dat de reproductie lager is en dat er boomkarters in het studiegebied aanwezig zijn. Mogelijk dat de populatie deels in stand wordt gehouden door nieuw ontsnapte vogels. De grootste aantallen zijn bij strenge vorst aanwezig in park Sonsbeek te Arnhem en bij de Vijverlaan in Velp. In de nazomer zitten de meeste mandarijneenden in Burgers Zoo, Wolfheze en Warnsborn. In het broedseizoen broeden de vogels in een veel groter gebied, grofweg langs de hele Veluwezoom.

Terugmeldingen

De mandarijneend is van nature een lange afstandstrekker. Binnen Europa zijn er verschillende grensoverschrijdende meldingen. De verste binnen Europa bekende melding is van een mandarijneend die van Engeland naar Rusland is gevlogen. Maar de Arnhemse populatie is behoorlijk honkvast. Er is zelfs geen uitwisseling bekend met de Apeldoornse populatie. Tot nu toe heb ik één lange afstands melding van een eerste kalenderjaar man geringd op 10-8-2005 te Velp (Gld). Deze werd op 8-9-2013 teruggemeld uit Svorksjoen, Sor-Trondelag in Noorwegen. Dit is 1259 kilometer van de ringplek!

Doorgeven waarnemingen

Gekleurde mandarijneenden kun je doorgeven aan frank.majoor@sovon.nl. Losse waarnemingen doorgeven via telmee.nl of waarneming.nl. Broedende mandarijneenden kunnen worden doorgegeven via het LSB-zeldzame soorten project van Sovon, zie www.sovon.nl